

ἄζουδεύομαι ἀμάρτ. ἄζουδεύομαι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄζουδος. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 36 (1924) 193 κέξ.

Κλαίω τὴν τύχην μου. Ἰδ. ἄζουδος.

ἄζουδιᾶ ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄζουδος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Στάθη πρᾶξ. στ. 397 (ἐκδ. ΚΣάθα 167) «ποιὸς ἡδειαζε τὰ ροῦχά του ἐπέτα τὴν κασσέλλα | ὅς τοῦτο αὐτὴ τὴν ἄζουδιᾶ ξάβνου ἐγὼ ἤρπαξά τη».

Δυστυχία, κακομοιριά : Φρ. ἀδικιὰ κι ἄζουδιᾶ νὰ τοῦ γρῶν ὅς τὴ γρηφική ! (ἀρά).

ἄζουδιῶ ἀμάρτ. ἄζουδιῶ Κύπρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ἀναδίδω ὑγρασίαν, συνήθως ἐπὶ ἀγγείων πηλίνων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τόπων ἢ πηγῶν ἀναδιδουσῶν ὀλίγον ὕδωρ : Ἐν τῶν οὐρῶν τὸ σταμνὶν τὸ ἄζουδιᾶ. Ἡ βρύσι ἐν ἔδει νερόν, ὅσον κι ἄζουδιᾶ (ὅσον = μόλις). Συνών. ἀναδίδω, ἀναδοσιῶ, ἀναδοτῶ, ἀναζουδιῶ, ἀναξερνῶ.

ἄζουδος ἐπίθ. Ἰων. (Κρήν.) Κρήτ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Οἰτυλ.) ἄζουδε Τσακων. ἄζούδης Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. ζούδι. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 36 (1924) 193 κέξ.

1) Ἀμοιρος, κακότηχος, δυστυχὴς Ἰων. (Κρήν.) Κρήτ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Οἰτυλ.) : Τί ἐπαθες, ἄζουδε ; Κρήν. Ἀδικοῦν ἐμᾶς τὸ ἄζουδους καὶ τὸ ὀρφανούς Κρήτ. || Φρ. Ἀνομά σου, ἄζουδε ! (δυστυχία σου, κακότηχε!) αὐτόθ. Ἐγὼ σου, ἄζουδε ! (ἀλλοίμονό σου, δυστυχισμένε!) αὐτόθ. Τὸ ἄζουδο ! (τὸ καημένο ! χαϊδευτικὴ προσφώνησις) αὐτόθ. || Ἀσμ.

Οἱ Σφακιανοὶ ποφάσις πόλεμο νὰ σηκώσουν, τὴν ἄζουδη πατρίδα των νὰ τὴν ἐλευθερώσουν

αὐτόθ. Ἀντίθ. ζουδερός. 2) Ἀνευ ἐνεργητικότητος, νωθρός Τσακων. Συνών. ψόφος.

ἄζουλα ἡ, Ἰθάκ. Κεφαλλ. Παξ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *asola*.

Ἑνετὴ, κόπιτσα ἐνθ' ἄν. : Ἐρραπα τοὶ ἀρσενικὲς ἄζουλες, θὰ ράψω καὶ τοὶ θηλυκὲς καὶ θὰ ναι σὲ λίγο χαζίρι (ἔτοιμο) Ἰθάκ. Θέλει ἄζουλες νὰ κολλήσῃ ὅς τὸ φόρεμά της Κεφαλλ.

ἄζούλιαστος ἐπίθ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) ἄζούλιαχτος Εὐβ. (Κονίστρ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Τρίκκ.) Στερελλ. (Ἀμφ.) ἄζούλιαγος Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ζουλιαστὸς <ζουλιάζω.

1) Ἀλύγιστος, ἄκαμπτος Πελοπν. (Καλάβρυτ. Τρίκκ.) Στερελλ. (Ἀμφ.) 2) Σκληρός, ἄωρος, ἐπὶ καρπῶν Εὐβ. (Κονίστρ.) Πελοπν. (Τρίκκ.) : Ἀζούλιαχτο ἀχλάδι-σῦκο κττ. Κονίστρ. Ἀχλάδια ἄζούλιαχτα Τρίκκ.

Πβ. ἄζούλιαστος.

ἄζουλισία ἡ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄζούλιαστος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ἰδ. ἀ- στερητ. 1 β.

Ἡ ἔλλειψις εὐνουχισμοῦ, ἐπὶ ζώων : Τὰ βούδα ἀσ' σὴν ἄζουλισίαν ἐξαπούνεψαν (οἱ βόες ἀδυνατίσαν ἀπὸ τὸν μὴ εὐνουχισμόν).

ἄζούλιστος ἐπίθ. Ἀνδρ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ) Σίφν. Σῦρ. Χίος κ. ἀ. ἄζούλιχτος Ἀνδρ. Παξ. Πελοπν. (Τριφυλ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) ἄζούλ'χτους Μακεδ. ἄζούλιγος Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἄζούλιος Παξ. ἄζούλιστος Πόντ. (Ὁφ.) ἄζούλιχτος Ἀνδρ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ζουλιστὸς <ζουλιζω, παρ' ὃ καὶ ζουλῶ, ὅθεν τὸ ἄζούλιχτος.

1) Ἐπὶ πραγμάτων, ἀλύγιστος, ἄκαμπτος, ὁ ἀνθιστάμενος εἰς πίεσιν σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) : Οἱ ἐλαιὲς ἦτανε ζουλισμένες, λίγες ἦτανε ἄζούλιες Παξ. β) Ὁ μὴ συνεστραμμένος Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) : Τ' ἐναν τ' ὥτιν τὴ κιαμᾶντζᾶς ἄζούλιστον ἐν (κιαμᾶντζᾶς = λύρας) Τραπ. Χαλδ. γ) Ἀναλλοίωτος, κανονικός, ἐπὶ μήτρας ἐγκύου γυναικὸς διατηρουμένης ἐν τῇ κανονικῇ αὐτῆς θέσει Πόντ. (Τραπ.) Συνών. ἄζάρωτος 3.

2) Ἐπὶ προσώπων, σκληροτράχηλος, ἀγροϊκός, πείσμων Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) : Πολλὰ ἄζούλιγος ἀνθρώπος ἐν Σάντ. Μωρέ, χάσον ἀτον, ἄζούλιστος ἐν Τραπ. 3) Ἐπὶ ζώων, ὁ μὴ ὑποστάς σύνθλασιν τῶν ὀρχεων, ὁ μὴ εὐνουχισθεὶς Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) : Ἀλογον-γαρκὸν ἄζούλιγον (γαρκὸν = ταῦρος) Χαλδ. || Φρ. Ἀμον ἄζούλιγον γαρκὸν (ἐπὶ νέου ἀτιθάσου) Χαλδ. Συνών. ἀκοπάνιστος, ἀκόπανος. β) Ἀτίθασος Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Πβ. ἄζούλιαστος.

ἄζούματο τό, Ἀθῆν. ζούματο Θήρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἄζουμο, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. εὔζωμον. Διὰ τὴν παρέκτασιν πβ. ἄλογο-ἀλόγατα-ἀλόγατο.

Ἡ ἀγρία μορφή τοῦ φυτοῦ εὐζώμου τοῦ ἡμέρου (*eruca sativa*) τῆς τάξεως τῶν σταυρανθῶν (*cruciferae*). Συνών. ἄγρια ρόκα (ἰδ. ρόκα). [**]

ἄζουμος ἐπίθ. Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. ζουμί.

Ὁ μὴ περιέχων ζωμόν.

ἄζούπιστος ἐπίθ. σύνθηθ. ἄζιούπιστος Ἡπ. ἄζούπιγος σύνθηθ. ἄζούμπ'γους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἄζούπητος Βιθυν. Ἡπ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. κ. ἀ)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ζουπιστὸς <ζουπιζω, παρ' ὃ καὶ ζουπῶ, ὅθεν τὸ ἄζούπητος.

Ὁ μὴ συνθλιβεὶς, ὁ μὴ συμπιεσθεὶς σύνθηθ. : Ἀνὰ τὰ μῆλα εἶναι ἄζούπητα Κορινθ. Ἀζούμπ'γα τὰ χονυμὶ τὰ σταφύλια ἀκόμα Αἰτωλ. Ἀφ' τοῦ ἄζούμπ'γος τοῦ ρουϊδάκ'νου αὐτόθ. || Φρ. Πῆγε ἄζούπητος ! (κατεστράφη ἄρδην, αἰφνιδίως !) Καλάβρυτ. Κορινθ.

ἄζουπούδιν τό, Κύπρ. ἄζουπούιν Κύπρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου. Πβ. ἄζινα.

Μικρὸς πεπυρωμένος ἄνθραξ κεκρυμμένος ἐν στάκτῃ, ὁ ὁποῖος ἐρχόμενος εἰς συνάφειαν μὲ τὸν ἀέρα σβήνει.

ἄζούχι τό, ἀμάρτ. ἄζούχ' Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ.) ἄζίκι Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *azik*.

Ἐφόδια εἰς τροφίμα κττ. ἐνθ' ἄν. : Δύο ἡμερῶν ἄζούχ' ἃ παίρωμε (θὰ πάρωμε) Κοτύωρ. || Παροιμ. Ἀσ' σὴ γειτο-

νία σ' σύντροφον κι ἀσ' σ' ὁσπίτι σ' ἀζούχ' (πρὸς ὁδοιπορίαν ἀσφαλῆ χρειάζεται τις νὰ ἔχη σύντροφον γείτονα, τροφὰς δὲ οἰκοθεν) Σάντ. Χαλδ.

άζουχλάεμαν τό, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άζουχλαεύω*.

Ὁ ἐφοδιασμός διὰ μακρὰν ὁδόν, ταξίδιον.

άζουχλαεύω Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *azıklaamak*.

Ἐφοδιάζω τινὰ διὰ τροφίμων μέλλοντα νὰ πορευθῇ πού.

***άζουχόπουλλο** τό, *άζουχόπον* Πόντ. (Σάντ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *άζούχι*.

Μικρὸν ἐφόδιον διὰ ταξίδιον: Ἐδέκεν τὸ παιδὶν ἀζουχόπον κ' ἔστειλεν αὐτὸ ἑς σὸν παρχάρ'.

άζουχώνω Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άζούχι*.

Ἀζουχλαεύω, ὁ ἰδ.: Ἐζούχωσα τὸν παιδᾶν κ' ἔστειλ' αὐτὸν ἑς σὴν χαμαιλέτεν.

άζόφιος ἐπίθ. Χίος

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **άζεφος* < *ζέφω*, δι' ὁ ἰδ. *ζεύγω*.

Ὁ μὴ ζευχθεὶς ἢ ὁ μὴ ζευγνύμενος, ἐπὶ ἀροτριώντων ζώων. Συνών. *ἄζευτος* 1, *ἄζύγωτος* 1.

ἄζυγιᾶδος ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. *ζύγι* κατὰ ἄλλα εἰς -ᾶδος.

Ἀζύγιστος: Ἄσμ.

Ἄσε με, Χάρω, νὰ διαβῶ, ἄσε με νὰ περάσω, πῶχ'ω τὰ πρόβατ' ἄκουρα καὶ τὸ τυρὶ ἀζυγιᾶδο.

Συνών. *ἄζύγιαστος* 1, *ἄζύγιστος* 1.

ἄζύγιαστα ἐπίρρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ. ἄ. *ἄζύαστα* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἄζύγιαστος*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἄνευ σταθμῆσεως.

ἄζύγιαστος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Σάντ.) *ἄζύγιαστους* βόρ. ιδιώμ. *ἄζύγιαστε* Τσακων. *ἄζύαστος* Ἄνδρ. Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) *ἄζγιαστος* Παξ. Σίφν. *ἄζύγιαχτος* Πόντ. (Οἶν. Χαλδ.) *ἄζύαχτος* Πόντ. (Χαλδ.) *ἄζύγιαγος* Εὐβ. (Κονίστρ.) Κεφαλλ. Πελοπν. (Κόρινθ. Μάν. Τριφυλ.) Στερελλ. (Ἄμφ.) *ἄζύαστους* Θράκ. (Κομοτ.) *ἄζγιαστους* Θράκ. (Κομοτ.) *ἄζύγιαγους* Ἡπ. Λήμν. *ἄζύαγος* Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **ζυγιαστός* < *ζυγιάζω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ.

1) Ὁ μὴ ζυγισμένος ἐνθ' ἄν.: *Κρέας ἄζύγιαστο*. *Κάρβουνα ἄζύγιαστα* σύνηθ. Ἐδῶκε μας *ἄζύαστον* τὸ βούτορον Χαλδ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἄζυγιᾶδος*. 2) Μεταφ. ἐπὶ λόγου, ὁ μὴ καλῶς ζυγισθεὶς, ὁ μὴ σταθμηθεὶς ΚΠαλαμ. Τρισεύγ. 27: *Τὰ δικά της (λόγια) ἄζύγιαστα τρελλοσκορπίζονται*.

ἄζύγιστος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **ζυγιστός* < *ζυγιίζω*.

1) Ὁ μὴ ζυγισμένος, ἀστάθμητος κοιν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἄζυγιᾶδος*. 2) Μεταφ. ἀσυλλόγιστος, ἀστόχαστος Κορ. Ἄτ. 2,17. Πβ. *ἄζύγιαστος* 2.

***ἄζυγος** ἐπίθ. *ἄζυγο* Τσακων.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. *ἄζυγος*.

Ἀζευκτος, ὁ μὴ δοκιμάσας ζυγόν.

ἄζύγωτος ἐπίθ. Ἡπ. Κρήτ. κ. ἄ. — ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι κι ἀντίλογ. 136 *ἄζύγουτους* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **ζυγωτός* < *ζυγώνω*.

1) Ὁ μὴ τεθεὶς ὑπὸ ζυγόν, ἐπὶ ἀροτριώντων ζώων Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Τὰ ἄχον ἄζύγουτα ἀκόμα τὰ βονίδια Αἰτωλ. Συνών. ἄζόφιος*. 2) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν ἤμπορεῖ νὰ πλησιάσῃ τις, ἀπρόσιτος, Κρήτ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. — ΓΒλαχογιάνν. ἐνθ' ἄν.: *Πάντα σκεφτικὸς κι ἄζύγωτος* Κρήτ. Ἄγριο, *ἄζύγωτο*, μάνιζε καὶ βρονχειῶταν τὴν ἡμέρα ὅλημερίς (ἐνν. τὸ ἄλογο) ΓΒλαχογιάνν. ἐνθ' ἄν.

3) Ὁ μὴ ἐκδιωχθεὶς, ὁ μὴ καταδιωχθεὶς Κρήτ.: *Ἀκόμη ἔχεις ἄζύγωτα τὰ ζὰ ἀπὸν τὸ σπαρμένο*.

ἄζυμάρωτος ἐπίθ. ἀμάρτ. *ἄζονμάρωτος* Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **ζυμαρωτός* < *ζυμαρώνω*.

Ὁ μὴ λερωθεὶς μὲ ζυμάρι: *Ἀζονμάρωτα εἶναι τὰ δέρεᾶ μ' (τὰ χέρια μου)*.

ἄζυμος ἐπίθ. Ἀπουλ. (Καλημ.) κ. ἄ. (Νεοελλ. Ἀνάλ. Παρνασσ. 1,155) *ἄζυμο* Καλαβρ. (Μπόβ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *ἄζυμος*.

1) Ὁ ἄνευ ζύμης Ἀπουλ. (Καλημέρ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) κ. ἄ.: *Λεφτὴ ἄζυμη* (λεφτὴ=πίττα) Καλημ. 2) Ὁ μὴ ζυμώσας (Νεοελλ. Ἀνάλ. Παρνασσ. ἐνθ' ἄν.): *Παροιμ. Ἐνα χρόνον ἄσπειρος, πέντε χρόνους ἄζυμος*. Συνών. *ἄζύμωτος* B 1.

ἄζυμωσιᾶ ἢ, Ρόδ. Χίος κ. ἄ. *ἄζυμωσὰ* Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἄζύμωτος*. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ἰδ. ἀ- στερητ. 1 β.

Τὸ νὰ μὴ ζυμώσῃ, νὰ μὴ παρασκευάσῃ τις ἄρτον καὶ νὰ στερεῇται αὐτοῦ ἐνθ' ἄν.: *Γνωμ. Φτώχεια, ἄζυμωσιὰ κι ἄδεια κοιλιὰ Χίος. Καὶ φτωχεῖα κι ἄζυμωσιὰ καὶ κακὴ καρδιὰ Ρόδ. Πβ. ξεζυμωσιὰ*.

ἄζύμωτα ἐπίρρ. Σύρ. Χίος κ. ἄ. *ἄζύμωτα* Εὐβ. (Κονίστρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἄζύμωτος*.

Ἄνευ ζυμώσεως, ἐπὶ ἄρτου ἐνθ' ἄν.: *Ἐχομε ἄζύμωτα* (δὲν ἔχομεν ἀκόμη ζυμώσει) Σύρ. Χίος

ἄζύμωτος ἐπίθ. σύνηθ. *ἄζύμωτος* Σύμ. *ἀντζύμωτος* Σίφν. *ἄζύμωτος* Εὐβ. (Κονίστρ.) *ἄζύμωτους* Ἡπ. (Ζαγόρ.) *ἄζύμωτε* Τσακων. *ἄζούμωτος* Μέγαρ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) *ἄζ'μωτος* Παξ. Πόντ. (Ὁφ.)

